

“Waar waren we gebleven?”

De meest gehoorde vraag na 2 jaar coronacrisis. Formaat onderzocht in 2021 en 2022 de impact van de crisis en bijhorende maatregelen op het open jeugdwerk.

Zes prioritaire thema's

De meest dringend aan te pakken zaken verdeelden we in zes thema's. De volgende pagina's geven de belangrijkste cijfers en enkele adviezen. De volledige inhoud vind je op onze website.

Goede voorbeelden

Waar crisissen zijn, vind je ook kansen. Op www.formaat.be/waarwarenwegebleven staan goede voorbeelden, inspiratie en artikels.

Aan de slag!

En nu aan het werk. We hebben al te lang moeten stilzitten! Waar wacht je nog op?

Verzorg de beroepskrachten in het open jeugdwerk

De druk neemt toe

De combinatie van meer opdrachten, minder middelen en minder vrijwilligers om mee samen te werken, zorgt voor een toegenomen hoeveelheid werk en werkdruk.

Gestegen kosten
Kosten gestegen door energiecrisis, inflatie, indexsprongen.

Gemeente en steden
Hogere verwachtingen vanuit steden en gemeenten.

Subsidies
Subsidies volgen deze trends niet

Geen gemakkelijke job

jeugdwerkers geven aan dat hun job veel van hen vraagt, en dat ze zelfs overwegen een andere job te zoeken.

Werk 57%
ervaart een toegenomen hoeveelheid werk.

Werkdruk 66%
ervaart een hoge werkdruk.

Gemotiveerd 70%
staat gemotiveerd in het werk.

Opvolging 5%
Een zeer kleine minderheid geeft aan een goede personeelsopvolging te ervaren vanuit het bestuur. Vaak hebben ze het gevoel er alleen voor te staan.

Beroepskrachten 2x
In 2021 zijn er opvallend meer beroepskrachten gestopt in de sector.

Adviezen

- Open jeugdwerk: besteed aandacht aan het welzijn en de noden van je personeel. Goede personeelsopvolging vanuit je bestuur is noodzakelijk.
- Lokaal: wees realistisch in het opstellen van convenanten. Indexeer lokale subsidiebedragen om de indexsprongen op te vangen. Zeker in geval van personeelssubsidies.
- Vlaanderen: indexeer de toegekende middelen om de overschrijding van spilindex te volgen.

Investeer nu in infrastructuur!

Het is dringend tijd om te investeren in verouderde jeugdinfrastructuur. Want een goed gebouw biedt kansen en een oud gebouw kost geld.

Initiatieven moeten eigen investeringen uitstellen

40%
Geeft aan dat **infrastructuur niet werkbaar** was onder coronaprotocolen.

25%
Van de respondenten **stelde geplande investeringen uit** door budgettaire krapte.

Stijgende energiekosten maken initiatieven kwetsbaar

De kosten van energie gaan door het dak en de budgetten die de gemeente voorziet, voldoen al lang niet meer.

Gas 2x
Duurder sinds september 2021

Electriciteit 3x
Duurder sinds september 2021

Beter nu investeren dan de lopende rekening te betalen

Om het open jeugdwerk goed te kunnen ondersteunen is het aangeraden om nu de jeugdinfrastructuur op te waarderen en onder andere te investeren in energie-efficiëntie.

Adviezen

- Open jeugdwerk: investeer in je infrastructuur waar het kan, dat levert op lange termijn financieel voordeel op.
- Lokaal: schuif met budgetten om nu de nodige investeringen te doen.
- Vlaanderen: blijf inzetten op laagdrempelige investeringssubsidies voor bovenlokale jeugdinfrastructuur.

Waar waren we gebleven?

Open jeugdwerk en corona

Vaste vrijwilligers zijn kostbaar en schaars

Post-corona zorgen vrijwilligers voor kopzorgen. Voor losse initiatieven en taakjes hier en daar valt het mee. Vooral de zoektocht naar vaste kernen van vrijwilligers die mee aan de kar willen trekken, vormt een probleem.

Geprofessionaliseerde initiatieven hebben het moeilijker

Geprofessionaliseerde initiatieven lijken het nog lastiger te hebben om vrijwilligers betrokken te houden en te laten doorgroeien in de werking

Bestuurders stellen hun afscheid uit

Heel wat bestuurders van werkingen hebben tijdens corona "volgehouden" maar willen nu stilaan stoppen en doorgeven, maar weten niet aan wie.

Adviezen

- Open jeugdwerk: Stel je aanbod in vraag en durf hiermee te experimenteren om (andere) jongeren aan te trekken. Investeer in de betrokkenheid van je vrijwilligers.
- Lokaal: hou de verwachtingen naar vrijwilligers toe realistisch en ondersteun je lokale werkingen in het zoeken en werven van vrijwilligers.
- Vlaanderen: werk zo veel mogelijk regulitis weg (o.a. vzw-wetgeving).

Zakelijk herstel na corona? De volgende crisis is al daar

Open jeugdwerk is erg afhankelijk van drankverkoop voor financiële gezondheid

Veel werkingen financieren basiswerking met inkomsten drankverkoop. Sommigen betalen er ook vaste kosten mee, en hebben vaker financiële problemen op te lossen.

Belangrijkste inkomsten open jeugdwerk
Vrijwillige initiatieven/ Geprofessionaliseerde initiatieven

1. Drankinkomsten open ontmoeting
2. Inkomsten activiteiten
3. Subsidies gemeente / stad
4. Subsidies bovenlokale projecten (Vlaams)

Adviezen

Een deel van de open jeugdwerkinitiatieven draagt het financiële gewicht van twee crisisjaren nog mee. Enige mildheid voor deze initiatieven is welkom en nodig.

- Open jeugdwerk: stel orde op zaken in je zakelijke huishouding. Doordacht financieel beheer kan je veel kosten besparen.
- Lokaal: blijf de grootste vaste kosten van initiatieven wegnemen door goede ondersteuning. Op die manier geef je een werking en de jongeren ademruimte om te werken op aanbod en inhoud, en niet op het verdienen van geld.
- Vlaanderen: werk zo veel mogelijk regulitis en onnodige procedures weg.

Samenwerking vraagt om waardering en nabijheid

Sterk open jeugdwerk (beleid) gebeurt lokaal. De jeugddienst en lokale jeugddambtenaar zijn bijna altijd eerste aanspreekpunt voor jongeren. Belangrijk dat de onderlinge band goed is.

Erkenning is even belangrijk als (financiële) ondersteuning

Geraagd naar welke ondersteuning vanuit stad of gemeente hun initiatief zou kunnen versterken, geven initiatieven deze top 5:

1. Erkenning en waardering van werking
2. Extra subsidiëring
3. Investerings in infrastructuur
4. Erkennen welzijnsfunctie werking
5. Lokale inspraak / meer marge in verantwoording subsidies.

Adviezen

- Open jeugdwerk: zoek contact met diensten en politici. Soms helpt het om zelf de eerste stap te zetten. Communiceer eerlijk en open. Enkel op die manier kan je gesprekspartner begrijpen wat er in je werking leeft.
- Lokaal: investeer in nabijheid en communicatie en leer de context van je werkingen kennen. Breng ook je schepen dichterbij de initiatieven die je ondersteunt.
- Vlaanderen: laagdrempelige investeren (zoals het Noodfonds) zijn goede voorbeelden van initiatieven die beleidsruimte creëren. Installeer wel een minimum aan participatie van het veld als noodzakelijke voorwaarde om aanspraak te kunnen doen om zulke budgetten.

Aandacht voor welzijn is een blijver!

Niet expliciet bevraagd en toch een prioriteit: welzijn!

In het onderzoek kwam mentaal welbevinden duidelijk als prioriteit naar boven. Onder andere via de verschillende projectoproepen (OverKop, Vlaamse Veerkracht, welzijn, ...) werd er fors geïnvesteerd in tijdelijke projecten binnen onze sector. Maar ook structureel lijkt welzijn steeds meer een thema om rond te werken in onze sector.

Open jeugdwerk heeft een positieve impact

Het open jeugdwerk is een context waarin goede gesprekken plaats vinden en jongeren zichzelf en hun plek in de samenleving ontdekken.

De positieve impact van ons initiatief op mentaal welzijn van jongeren. We dragen bij door...	%	#
...een goed gesprek mogelijk te maken	32.26	20
...samen te zijn	24.19	15
...te zorgen voor nodige ontspanning	22.58	14
...in te zetten op groepsvorming	17.74	11
...de deur altijd voor iedereen open te zetten	17.74	11
...te zorgen dat je jezelf kan zijn	16.13	10
...door te verwijzen via de sociale kaart	12.90	8
...projecten / acties die specifiek op welzijn inzetten	11.29	7

Adviezen

- Open jeugdwerk: blijf inzetten op een veilige context en maak welzijn bespreekbaar. Deel goede voorbeelden en haal inspiratie bij andere werkingen.
- Lokaal: erken en benoem de positieve impact die open jeugdwerk heeft op het welzijn van jongeren. Inspireer werkingen met goede voorbeelden van anderen.
- Vlaanderen: groepeer beleidsbudgetten voor tijdelijke projecten. Investeer structureel in open jeugdwerk. Zo kan er blijvend aandacht naar welzijn gaan.